

VEILIGHEID
DOOR
SAMENWERKEN

EFFECTEN VAN TOEZICHT EN HANDHAVING METEN

Een inleiding

Na elke calamiteit neemt de roep om strenger toezicht en harder handhaven toe. Tegelijkertijd is regelmatig kritiek te horen op de bureaucratie en de vele regels die er zijn. Toezicht mag de ondertoezichtgestelde niet te veel belasten. Van u wordt verwacht dat u zo efficiënt en effectief mogelijk toezicht uitoefent. Wanneer u de resultaten van het toezicht van uw organisatie kent, kunt u op basis van feiten interventiestrategieën aanpassen en prioriteiten stellen. Op die manier kunt u het toezicht van uw organisatie continu verbeteren.

EFFECTEN VAN TOEZICHT EN HANDHAVING METEN

Een inleiding

Wat u moet doen om dit te bereiken wordt uitgebreid omschreven in de *Effecten van toezicht en handhaving meten, een handreiking*. De handreiking is bedoeld voor projectleiders (verantwoordelijk voor het opzetten van het onderzoek) en projectmedewerkers (zij die het onderzoek gaan uitvoeren) bij inspecties en decentrale handhavers. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid heeft deze handreiking geschreven in samenwerking met het meerjarenprogramma “Effecten van Toezicht” van de Inspectieraad.

In deze *Inleiding* zetten we de belangrijkste highlights uit *Effecten van toezicht en handhaving meten, een handreiking*, op een rij. U leest over de meerwaarde van effectmeting, en wat uw medewerkers daarvoor nodig hebben. Is uw nieuwsgierigheid gewekt, dan kunt u uiteraard ook zelf de handreiking raadplegen. Zie de gegevens verderop in deze folder voor de bestelinformatie.

WAT LEVERT EEN EFFECTMETING U OP?

Toezicht bestaat uit drie elementen: informatieverzameling, beoordeling en interventie. Hoewel deze drie elementen nauw met elkaar samenhangen, ligt de focus in de handreiking op het meten van effecten van de toezichtsinterventie. Dit kan een publiekscampagne zijn waarin het risico van belastingontduiking aan de orde wordt gesteld, of het opleggen van sancties aan ondernemingen die misbruik maken van hun economische machtspositie. Vaak wordt een combinatie van interventies ingezet. Dit heet ook wel een inspectiestrategie. Met de toezichtsinterventie of -strategie wilt u een bepaald doel bereiken. Met een effectmeting kan worden nagegaan of dit doel ook daadwerkelijk is bereikt en te danken is aan de interventie. U kunt een effectmeting voor meerdere doeleinden gebruiken.

LEREN

Een effectmeting leert u welke toezichtsactiviteiten het meest succesvol zijn en welke activiteiten voor verbetering vatbaar zijn. De uitkomsten van een effectmeting geven u aanknopingspunten voor verbetering van het toezicht.

PRIORITEITEN STELLEN

Vaak moeten keuzes worden gemaakt tussen toezichtsinterventies. Gewoonweg omdat de beschikbare tijd, capaciteit en andere middelen beperkt zijn. Een effectmeting kan u helpen bij het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten.

VERANTWOORDEN

Met een effectmeting kunt u ook laten zien welke middelen zijn ingezet en welke resultaten daarmee zijn bereikt. Denk daarbij aan geld, tijd en menskracht in relatie tot de ondernomen toezichtsactiviteiten en de resultaten daarvan. Dat is niet alleen interessant voor interne en externe verantwoording, het past ook in de politieke wens om de toezichtlasten voor ondertoezichtgestelden te verlagen en zo efficiënt mogelijk toezicht uit te oefenen. Als u weet welke inspanningen welk resultaat opleveren, kunt u de beschikbare middelen efficiënt en effectief inzetten.

DURF EN LEIDERSCHAP

Iedere medewerker van een inspectie of gemeente zou nieuwsgierig moeten zijn naar de resultaten van zijn/haar toezichtsinterventies. Dat maakt deel uit van een professionele werkhouding. Toch vraagt resultaten van toezicht laten zien, om durf en leiderschap. U heeft moed en doorzettingsvermogen nodig om intern de handen op elkaar te krijgen voor het uitvoeren van de effectmeting.

DRAAGVLAK CREËREN

Een goede onderbouwing van het toezicht is altijd belangrijk. Dit geldt misschien nog in sterkere mate wanneer het impopulaire maatregelen betreft. Door de effecten van een toezichtsinterventie aan te tonen, kunt u draagvlak creëren bij betrokkenen. Daarmee wordt de implementatie van een bepaalde vorm van toezicht een stuk gemakkelijker. Wanneer u een effectmeting wilt uitvoeren, is het belangrijk om, waar nodig de betrokken beleidsafdeling bij de planvorming te betrekken. Vooral de steun van de leidinggevenden op het hoogste niveau in de organisatie is essentieel. Treed samen op en houd rekening met de zelfstandige rol van een inspectie en de verschillende verantwoordelijkheden van de toezichtsorganisatie en de beleidsmaker.

TIJD EN GELD

Een goede effectmeting vergt investeringen. Mits van tevoren goed doordacht, is een effectmeting deze investeringen echter dubbel en dwars waard!

Een effectmeting uitvoeren kost tijd en geld. Hoeveel tijd en geld is afhankelijk van de onderzoeksmethode en de omvang van de effectmeting. Over het algemeen zijn de inzet van de onderzoeker en de dataverzameling de grootste kostenposten. Een eenvoudige effectmeting vergt globaal genomen vijf dagen voorbereiding, acht dagen voor het veldwerk en acht dagen voor de analyse en rapportage. Wanneer wordt gekozen voor een uitgebreider onderzoek met meer meetmomenten, dan is de investering vanzelfsprekend groter. Verder zijn er wellicht materiële kosten, zoals het gebruik van een elektronische enquêtetool, de druk- en verzendkosten van een schriftelijke enquête of de reiskosten bij interviews op locatie.

DOEL FORMULEREN

Een goede effectmeting begint met een heldere doelstelling. Dit blijkt in de praktijk niet altijd eenvoudig. De focus van de effectmeting wordt bepaald door wat er met de resultaten moet gebeuren. Wil de minister weten wat de effecten van toezichtsactiviteiten op de samenleving zijn, of wil de organisatie weten of de gestelde prestatiedoelen zijn bereikt?

IEDERE EFFECTMETING IS MAATWERK

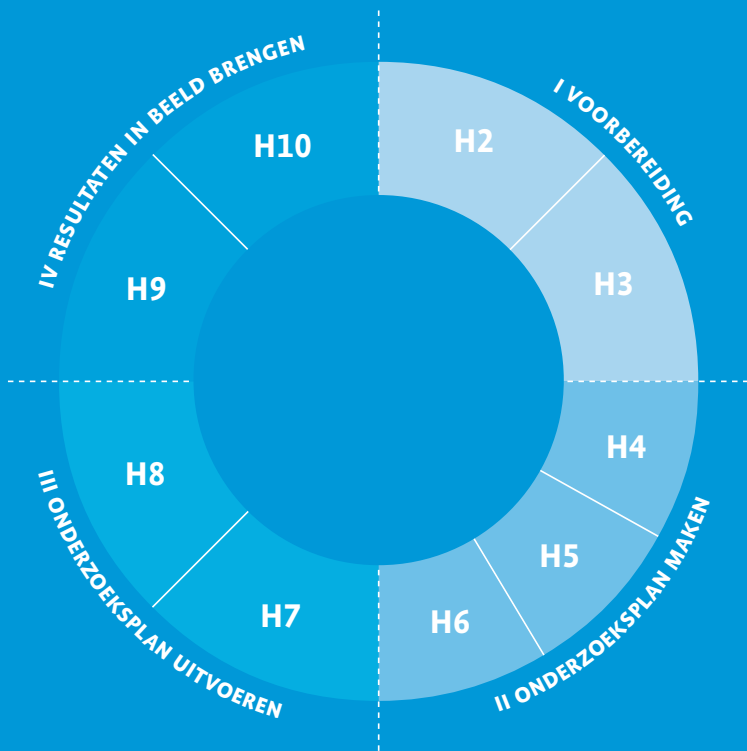
De maatschappij kent haar eigen realiteit en is onderhevig aan vele factoren die haar beïnvloeden. Dit geldt ook voor het toezicht dat u uitoefent. Dat heeft zijn weerslag op het onderzoeksmodel dat u kunt gebruiken voor uw effectmeting. De keuze daarvoor wordt o.a. bepaald door het doel van uw effectmeting en de mogelijkheid om in uw onderzoek externe factoren uit te sluiten.

ANALYSE EN CONCLUSIES

Na de analyse van gegevens, kunnen conclusies worden getrokken en aanbevelingen worden gedaan. Uiteraard is het belangrijk om deze resultaten te presenteren, zowel intern als extern.

AAN DE SLAG

Met *Effecten van toezicht en handhaving meten, een handreiking*, kunt u direct aan de slag. De handreiking is opgebouwd volgens het model zoals opgenomen in deze folder.

MEER INFORMATIE?

U kunt *Effecten van toezicht en handhaving meten, een handreiking*, bestellen via de webwinkel van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid: www.hetccv.nl.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Anne-Marie Smits of Marielle Jansen van het CCV.

U kunt ook terecht bij de programmacoördinator van het Meerjarenprogramma “Effecten van Toezicht”, Marielle Klerks.

E-MAIL

anne-marie.smits@hetccv.nl

marielle.jansen@hetccv.nl

m.klerks@owinsp.nl

DEEL I VOORBEREIDING

H2 Geschikte vorm van evalueren kiezen

H3 Organisatie

DEEL II ONDERZOEKSPLAN MAKEN

H4 Doelstelling en onderzoeksvragen formuleren

H5 Onderzoeksmodel kiezen

H6 Planning en begroting maken

DEEL III ONDERZOEKSPLAN UITVOEREN

H7 Gegevens verzamelen

H8 Gegevens analyseren

DEEL IV RESULTATEN IN BEELD BRENGEN

H9 Conclusies trekken en aanbevelingen doen

H10 Resultaten communiceren en presenteren

Samenwerkende Rijksinspecties

Meerjarenprogramma "Effecten van Toezicht"

centrum
criminaliteitspreventie
veiligheid